

D 5/04

Revisorsnämnden (RN) har mottagit en anmälan rörande godkände revisorn A-son. Anmälaren ifrågasätter A-sons revisionsinsatser i en bostadsrättsförening under räkenskapsåren 1998–2000.

Av handlingarna i ärendet framgår bl.a. följande.

A-sons revisionsuppdrag i bostadsrättsföreningen har avsett räkenskapsåren 1996–2000. Efter revisionen av år 2000 avsade han sig uppdraget. År 2002 upptäcktes att den redovisningskonsult som bostadsrättsföreningen anlidade hade förskingrat ca 1,5 mnkr av föreningens bankmedel. Förskingringen hade pågått sedan maj 1998 och gått till på så sätt att redovisningskonsulten varje månad fört över medel från föreningens bankkonton till sitt privata konto. Under räkenskapsåren 1998–2000 uppgick förskingringen sammanlagt till ca 1 mnkr.

Redovisningskonsulten skötte föreningens löpande redovisning och upprättade bokslut, årsredovisningar samt deklarationer. I uppdraget ingick även att redovisa skatter och avgifter samt att med stöd av fullmakt sköta föreningens utbetalningar från konton i Handelsbanken och Föreningssparbanken. Enligt de av A-son reviderade årsredovisningarna för räkenskapsåren 1998–2000 uppgick föreningens tillgångar i nämnda banker respektive år till ca 610 000 kr, 1,20 mnkr samt 1,27 mnkr, vilket i sin tur motsvarade ca 13 procent, 26 procent respektive 30 procent av föreningens egna kapital.

Anmälaren har ifrågasatt huruvida A-son, som för samtliga tre nu aktuella räkenskapsår har avgett ren revisionsberättelse, har utfört granskningen i enlighet med god revisionssed.

A-son har anfört följande.

Bostadsrättsföreningens verksamhet var av enkel och okomplicerad art. Redovisningskonsulten är son till en person som tidigare varit bostadsrättsinnehavare i föreningen. A-son har tidigare haft ytterligare en revisionsklient vars redovisning upprättats av denne konsult. I det uppdraget har han enbart haft goda erfarenheter av personen i fråga. A-son bedömde mot den bakgrunden sammantaget att risken för fel liksom risken för att han inte skulle upptäcka eventuella fel var låg.

Granskningen under de aktuella åren var fokuserad på frågan om styrelsen var medveten om och skulle klara av att hantera den förändring som föreningen stod inför när de räntebidrag som erhållits under den första tiden inte längre skulle utgå.

Vid revisionen av årsredovisningen och räkenskaperna för år 1998 granskades verifikationer och rörelsetillhörighet. Avstämning gjordes mot huvudbok och årsredovisning. Det konstaterades att föreningens kostnader låg i nivå med upprättad budget. Vid avrapporteringen framförde A-son att han önskade få del av årsbesked från Handelsbanken och Föreningssparbanken. Redovisningskonsulten återkom till honom med löfte om att han skulle översända dessa handlingar. A-son bedömde inte att han hade anledning att misstro konsultens uppgifter beträffande saldon på bankkontona i sådan grad att han inte kunde avge sin revisionsberättelse i avvaktan på det begärda materialet. Hans avsikt var att följa upp frågan om de saknade kontoutdragen men av någon anledning gjordes detta inte.

Revisionen av räkenskapsåren 1999 och 2000 har utförts på i princip samma sätt som år 1998. Båda åren har A-son efterfrågat årsbesked avseende föreningens banktillgodohavanden och båda åren har redovisningskonsulten lovat att återkomma med dessa handlingar. A-son inser i efterhand att han givetvis inte skulle ha låtit sig nöja med detta utan att han borde ha agerat kraftfullare.

RN, som har haft tillgång till A-sons dokumentation för ifrågavarande tre räkenskapsår, gör följande bedömning.

Revisorslagen (2001:883) trädde i kraft den 1 januari 2002, då lagen (1995:528) om revisorer upphörde att gälla. Enligt punkt 3 i övergångsbestämmelserna till den nya lagen skall en fråga om discipliningripande mot en revisor på grund av en åtgärd eller underlåtenhet före lagens ikraftträdande prövas enligt äldre bestämmelser, om inte en prövning enligt de nya bestämmelserna är förmånligare för revisorn. Med stöd härav tillämpar RN i förevarande fall 1995 års lag.

Redan med hänsyn till storleken på de banktillgodohavanden som redovisats i bostadsrättsföreningens årsredovisningar räkenskapsåren 1998–2000 var dessa tillgångar väsentliga att granska. Eftersom det, såvitt framgått, inte fanns någon intern kontroll vad gäller handhavandet av föreningens likvida medel måste enligt RN:s mening dessutom risken för att fel kunnat uppstå anses ha varit förhöjd. Det har därför enligt god revisionssed ålegat A-son att förvissa sig om att de redovisade banktillgodohavandena motsvarades av verkliga tillgångar per respektive balansdag, t.ex. genom att stämma av saldona mot bankbesked. Av de uppgifter A-son lämnat och av dokumentationen kan inte utläsas att han något av de tre räkenskapsåren, under löpande år eller vid bokslutet, har granskat föreningens likvida medel. Däremot framgår att han samtliga år har vänt sig till den konsult som utöver att ha upprättat redovisningen även disponerat över föreningens banktillgodohavanden och efterfrågat årsbesked men att han inte vid något tillfälle har erhållit dessa uppgifter. Även om A-son enbart hade goda erfarenheter av redovisningskonsulten borde det förhållandet att denne flera år i rad underlät att inkomma med begärda uppgifter ha gjort A-son misstänksam. Genom att under nu nämnda omständigheter okritiskt godta redovisningskonsultens uppgifter om att saldona på föreningens bankkonton stämde har A-son åsidosatt sina skyldigheter som revisor. Grund för disciplinär åtgärd föreligger därmed. Att samma brist i granskningen förekommit under tre räkenskapsår i rad utgör en försvårande omständighet. A-son skall därför meddelas varning.

Med stöd av 22 § andra stycket lagen (1995:528) om revisorer meddelar RN A-son varning.

Ärendet har avgjorts av Revisorsnämnden. I beslutet har deltagit Revisorsnämndens ordförande Elisabeth Palm, hovrättspresidenten Gunnel Wennberg, vice ordförande, skattechefen Vilhelm Andersson, auktoriserade revisorn Ulla Nordin Buisman, enhetschefen Eva Ekström, godkände revisorn Klas-Erik Hjorth, utredningssekreteraren Jan-Erik Moreau, professorn Claes Norberg samt skattejuristen Kerstin Nyquist. Vid ärendets slutliga handläggning har i övrigt närvarit direktören Peter Strömberg, chefsjuristen Per Eskilsson, revisionsdirektören Eva Haage samt avdelningsdirektören Fredrik Bengtsson som föredragit ärendet.